

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Gospić

KLASA: 041-01/23-07/7
URBROJ: 613-11-24-9
Gospić, 14. ožujka 2024.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Gradsko komunalno
društvo Senj d.o.o.
za 2022.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O DRUŠTVU	5
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	5
	Sustav unutarnjih kontrola	5
	Planiranje	6
	Financijski izvještaji	7
III.	REVIZIJA ZA 2022.	14
	Ciljevi i područja revizije	14
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	14
	Metode i postupci revizije	15
	Nalaz za 2022.	16
IV.	ČLANOVI NADZORNOG ODBORA I UPRAVE	22

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija društva Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo) za 2022.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca), Račun dobiti i gubitka i Bilješke uz financijske izvještaje. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Društva sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi, imovina, obveze, kapital i rezerve te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji istinito i fer iskazuju financijski položaj Društva na 31. prosinca 2022. i njegovu financijsku uspješnost za 2022. u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (HSFI), osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Obavljen je godišnji popis imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2022., ali nije cjelovit. Povjerenstvo je obavilo popis dugotrajne materijalne imovine (osnovna sredstva), a popisne liste ne sadrže podatke o pojedinačnoj vrijednosti imovine u novčanom iznosu. Sva druga imovina (zalihe sirovina i materijala, sitnog inventara, novca na računima u banci i blagajni te potraživanja i obveze) nije popisana. Također, popisom nisu obuhvaćeni dani i primljeni instrumenti osiguranja plaćanja te potencijalne obveze po sudskom sporu u tijeku. Povjerenstvo za popis nije sastavilo Izvještaj o obavljenom popisu.

Zbog nepotpuno obavljenog popisa imovine i obveza nisu osigurani uvjeti za usklađenje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem te nije postignuta svrha godišnjeg popisa imovine i obveza, a to je utvrđivanje stvarnog stanja imovine i obveza te usklađenje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. (točka 2. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Društva za 2022. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2022. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima. Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Društvo je donijelo financijski plan, ali nije donijelo godišnji plan poslovanja, odnosno godišnji program rada za 2022. Također, Društvo nije donijelo strateški plan niti su nekim drugim planskim dokumentom utvrđeni dugoročni ciljevi razvoja na način da su konkretni, mjerljivi i vremenski određeni s utvrđenim pokazateljima rezultata i učinaka u skladu s odredbama Zakona i Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru. Nije utvrdilo jasnu misiju, viziju i poslovne ciljeve razvoja. S obzirom na to da nije donesen program rada odnosno plan poslovanja, osnivačima i vanjskim korisnicima nisu pružene informacije o osnovnim poslovnim ciljevima i aktivnostima koje je Društvo planiralo poduzimati, o ljudskim potencijalima i drugim resursima kojima Društvo raspolaže, kao i planiranim ulaganjima i izvorima sredstava za ulaganja (iz vlastitih ili tuđih izvora) kako bi se omogućilo mjerenje učinaka, odnosno praćenje ostvarenja postavljenih ciljeva. (točka 1. Nalaza)
- Troškovi za donacije ostvareni su u iznosu od 33.500,00 kn na temelju zahtjeva za donacijom i odluka direktorice Društva, a odnose se na dane donacije udruzi u sportu i sindikalnoj podružnici Društva. Društvo nije uredilo mjerila, kriterije i postupke financiranja i ugovaranja donacija. S primateljima donacija nisu zaključeni ugovori. Društvo nije pratilo namjensko trošenje dodijeljenih sredstava udruzi u sportu (sindikalna podružnica Društva je dostavila izvješće o utrošku sredstava). (točka 3. Nalaza)
- Koncem 2022. gubitak iznad visine kapitala Društva iskazan je u iznosu od 1.319.275,00 kn. Odnosi se na temeljni (upisani) kapital u iznosu od 1.351.600,00 kn, rezerve iz dobiti u iznosu od 77.260,00 kn, gubitak poslovne godine u iznosu od 623.060,00 kn i preneseni gubitak u iznosu od 2.125.075,00 kn. Ukupni preneseni gubitak u 2023. iznosi 2.748.135,00 kn.

Društvo je od 2019. do 2022. kontinuirano ostvarivalo gubitke zbog nedovoljno ostvarenih prihoda za podmirenje troškova obavljanja redovne djelatnosti. Ukupne obveze Društva koncem 2022. iznose 4.482.022,00 kn. U odnosu na 2021. veće su za 1.420.234,00 kn odnosno 46,4 %. Odnose se na kratkoročne obveze u iznosu od 3.203.486,00 kn te dugoročne obveze u iznosu od 1.278.536,00 kn. Vrijednosno najznačajnije kratkoročne obveze odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu od 1.932.793,00 kn, obveze za kratkoročni kredit u iznosu od 698.250,00 kn te obveze prema zaposlenicima u iznosu od 319.656,00 kn. Dugoročne obveze odnose se na obveze za financijski leasing za teretno vozilo. Skupština Društva donijela je odluku o pokriću gubitka za 2022., ali nije donijela konkretne mjere o načinu i dinamici kojom će se pokriti preneseni gubitak te obveze. (točka 4. Nalaza)

- Izmjenama i dopunama Plana nabave planirana je nabava roba, radova i usluga u vrijednosti od 8.920.500,00 kn, od čega je planirana javna nabava roba, radova i usluga u vrijednosti od 5.890.000,00 kn te jednostavna nabava roba, radova i usluga u vrijednosti od 3.030.500,00 kn. Tijekom 2022. nabavljeno je roba, radova i usluga u vrijednosti od 2.745.825,00 kn, od čega se na javnu nabavu odnosi 1.454.659,00 kn, a na jednostavnu nabavu 1.291.166,00 kn. Izravnim ugovaranjem Društvo je nabavilo roba, radova i usluga u vrijednosti od 2.158.529,00 kn. Izravnim ugovaranjem nabavljena je električna energija u vrijednosti od 1.111.244,00 kn i gorivo u vrijednosti od 659.833,00 kn, a prema Zakonu o javnoj nabavi, naručitelj je obavezan primijeniti odredbe Zakona o javnoj nabavi za nabavu robe i usluga čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 200.000,00 kn te radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 500.000,00 kn. Društvo je izravno ugovorilo usluge nabave, dopreme i razastiranja inertnog materijala za prekrivanje otpada na odlagalištu u vrijednosti od 189.320,00 kn, poštanske usluge u vrijednosti od 110.000,00 kn i telekomunikacijske usluge u vrijednosti od 88.132,00 kn, a prema odredbama Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave trebalo je uputiti poziv na dostavu ponuda najmanje trima gospodarskim subjektima po vlastitom izboru. (točka 5. Nalaza)

Obveze Društva

Društvo je obvezno pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji.

Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2022. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O DRUŠTVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Društvo je osnovano na temelju Izjave o osnivanju iz prosinca 2013. Osnovano je u postupku podjele, odnosno odvajanja s osnivanjem od Gradskog komunalnog društva Komunalac d.o.o., Senj. Društvo je upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Rijeci. Sjedište Društva je Splitska ulica 2, Senj. Jedini osnivač i član Društva je Grad Senj (dalje u tekstu: Grad). Temeljni kapital Društva koncem 2022. iznosi 1.351.600,00 kn.

Glavne djelatnosti su prikupljanje, odvoz i odlaganje komunalnog otpada, čišćenje javnih i održavanje zelenih površina te upravljanje grobljima, parkiralištem, gradskom tržnicom i sportskim objektima. Društvo obavlja i druge djelatnosti utvrđene Izjavom o osnivanju i upisane u sudski registar Trgovačkog suda u Rijeci.

Tijela Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Skupština ima tri člana (gradonačelnik Grada i dva člana koje imenuje i razrješava gradonačelnik) koji se imenuju na vrijeme od četiri godine. Nadzorni odbor ima sedam članova, od kojih šest članova bira Skupština Društva, a sedmog člana imenuju zaposlenici Društva. Uprava ima jednog člana, direktora, kojeg imenuje i opoziva Skupština. U 2022. i u vrijeme obavljanja revizije (studeni 2023.) direktorica je Snježna Tomljanović, oec.

Rad Društva organiziran je u tri odjela: Uprava, Tehnički odjel i Odjel općih, pravnih, kadrovskih i financijsko računovodstvenih poslova. Koncem 2022. Društvo je imalo 57 zaposlenika.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19), utvrđen je sustav unutarnjih kontrola kao skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

Postupci i metode unutarnjih kontrola Društva opisani su unutarnjim aktima, odnosno pravilnicima i odlukama. Tijekom 2022. Društvo je primjenjivalo sljedeće unutarnje akte: Pravilnik o radu, Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Odluku o primjeni računovodstvenih politika, Pravilnik za provedbu postupaka jednostavne nabave, Odluku o proceduri naplate prihoda i prisilne naplate, Etički kodeks i druge opće akte.

Prema odredbama članka 34. Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23), čelnik je odgovoran za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola u okviru financijskim planom utvrđenih sredstava. Direktorica je sastavila Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2022. te je u ožujku 2023. dostavila Gradu. Prema Izjavi o fiskalnoj odgovornosti, utvrđene su slabosti i nepravilnosti u području planiranja, izvršenja i računovodstvenog poslovanja.

U području planiranja nepravilnost se odnosi na nedonošenje godišnjeg plana poslovanja, odnosno godišnjeg programa rada, kao i godišnjeg plana ulaganja u dugotrajnu imovinu (plan investicija). U području izvršavanja nepravilnost se odnosi na nepodmirivanje obveza prema dobavljačima u rokovima njihova dospijeća, dok se u području računovodstvenog poslovanja nepravilnost odnosi na zaprimanje i provjeru dokumentacije kod preuzimanja robe. Planom otklanjanja slabosti i nepravilnosti utvrđene su potrebne aktivnosti, očekivani rokovi otklanjanja nepravilnosti te su imenovane osobe odgovorne za njihovo otklanjanje. Rok za otklanjanje nepravilnosti bio je do konca 2023., osim za nepravilnost koja se odnosi na nepodmirivanje obveza prema dobavljačima u rokovima njihova dospijeća za koju nije utvrđen rok za otklanjanje.

U vrijeme obavljanja revizije (veljača 2024.) na mrežnoj stranici Društva su, između ostalog, objavljeni Financijski plan i financijski izvještaji za 2022. te Izvješće o poslovanju i financijskim izvještajima za 2022. Također, na mrežnim stranicama Društva objavljena je Odluka o imenovanju službenika za informiranje i zaštitu osobnih podataka te godišnje izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22). Nadalje, objavljen je Etički kodeks te izvještaji sa sjednica Nadzornog odbora.

Društvo nije uspostavilo unutarnju reviziju s obzirom na to da nije u obvezi uspostaviti neovisnu jedinicu za unutarnju reviziju jer ne ispunjava uvjete propisane odredbom članka 3. Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19), budući da ima prihode manje od 400.000.000,00 kn. Također, Društvo nije u obvezi obaviti reviziju financijskih izvještaja jer ne ispunjava uvjete propisane odredbom članka 20. Zakona o računovodstvu (Narodne novine 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20 – ispravak, 114/22 i 83/23) s obzirom na to da im, u godini koja prethodi reviziji, iznos prihoda ne prelazi 30.000.000,00 kn, a ukupna aktiva iznosi manje od 15.000.000,00 kn.

Planiranje

Financijski plan Društva za 2022. donesen je u veljači 2022. Financijski plan obuhvaća plan prihoda, rashoda i predviđenu dobit. Prihodi su planirani u iznosu od 9.007.300,00 kn, rashodi u iznosu od 8.999.282,00 kn te dobit u iznosu od 8.018,00 kn. Vrijednosno najznačajnije prihode Društvo je planiralo ostvariti od usluga održavanja čistoće (sakupljanje i odvoz otpada pravnim i fizičkim osobama, pojedinačno naručen odvoz otpada te čišćenje gradskih javnih površina i lučkog područja) u iznosu od 4.650.000,00 kn ili 51,6 %, održavanja zelenih površina u iznosu od 1.200.000,00 kn ili 13,3 % te od naplate parkiranja u iznosu od 650.000,00 kn ili 7,2 % ukupno planiranih prihoda. U okviru rashoda vrijednosno najznačajniji rashodi planirani su za rashode za troškove osoblja u iznosu od 4.938.000,00 kn ili 54,9 %, troškove sirovina i materijala u iznosu od 1.683.096,00 kn ili 18,7 % te troškove amortizacije u iznosu od 900.000,00 kn ili 10,0 % ukupno planiranih rashoda.

Društvo je u 2022. ostvarilo prihode u iznosu od 10.276.913,00 kn, što je 1.269.613,00 kn ili 14,1 % više od planiranih. Vrijednosno značajnije iznad planiranih ostvareni su prihodi od naplate parkiranja za 238.564,00 kn ili 36,7 % zbog većeg broja parkiranih vozila (turistička sezona) i povećanja cijene naplate parkiranja u srpnju 2022. Rashodi su ostvareni u iznosu od 10.899.973,00 kn, što je 1.900.691,00 kn ili 21,1 % više od planiranih. Vrijednosno značajnije iznad planiranih ostvareni su rashodi za sirovine i materijal za 833.077,00 kn ili 49,5 % i usluge tekućeg održavanja objekata, postrojenja i opreme te vozila za 452.289,00 kn ili 125,3 % zbog poskupljenja sirovina, materijala, dijelova i energije te povećanja cijena usluga na tržištu.

Ostvaren je gubitak u iznosu od 623.060,00 kn, iako je Društvo planiralo ostvariti dobit u iznosu od 8.018,00 kn.

Financijski izvještaji

Društvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o računovodstvu, Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (Narodne novine 95/16, 144/20 i 158/23) i Odluke o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (Narodne novine 86/15, 105/20, 9/21 – ispravak i 150/22).

Prema odredbama Zakona o računovodstvu, Društvo je razvrstano u male poduzetnike. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji i objavljeni u Registru godišnjih financijskih izvještaja.

a) Račun dobiti i gubitka

Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka za 2022., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 10.276.913,00 kn, rashodi u iznosu od 10.899.973,00 kn te gubitak u iznosu od 623.060,00 kn.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2021.	Ostvareno za 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Poslovni prihodi	7.738.453,00	10.254.313,00	132,5
1.1.	Prihodi od prodaje	6.991.698,00	8.384.798,00	119,9
1.2.	Drugi poslovni prihodi	746.755,00	1.869.515,00	250,4
2.	Financijski prihodi	53.213,00	22.600,00	42,5
	Ukupni prihodi	7.791.666,00	10.276.913,00	131,9

Vrijednosno najznačajniji udjel imaju prihodi od prodaje u iznosu od 8.384.798,00 kn ili 81,6 % ukupno ostvarenih prihoda. Svi drugi prihodi (drugi poslovni prihodi i financijski prihodi) iznose 1.892.115,00 kn ili 18,4 % ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu više su ostvareni poslovni prihodi za 2.515.860,00 kn ili 32,5 % zbog više obavljenih usluga (veći broj korisnika) te povećanja cijena usluga parkiranja.

Vrijednosno značajniji prihodi od prodaje ostvareni su od prikupljanja i odvoza otpada u iznosu od 4.629.605,00 kn, održavanja komunalne infrastrukture Grada u iznosu od 1.839.527,00 kn, upravljanja parkiralištima u iznosu od 888.564,00 kn, upravljanja grobljima u iznosu od 553.578,00 kn, linijskog prijevoza putnika u iznosu od 155.420,00 kn te upravljanja tržnicom u iznosu od 126.400,00 kn i sportskim objektima u iznosu od 99.904,00 kn.

Prihodi od prikupljanja i odvoza otpada ostvareni su u iznosu od 4.629.605,00 kn i odnose se na prikupljanje i odvoz otpada u iznosu od 4.493.898,00 kn (od čega se na građane odnosi 3.047.670,00 kn i pravne osobe 1.446.228,00 kn) te pojedinačno naručene odvoze otpada putem kontejnera u iznosu od 135.707,00 kn.

Društvo je do listopada 2022. za usluge pružanja javne usluge sakupljanja komunalnog otpada primjenjivalo Cjenik komunalnih usluga sakupljanja, odvoza i zbrinjavanja komunalnog otpada iz prosinca 2016. u kojem se koristio kriterij zaduženog volumena koji sadrži osnovni (fiksni) i varijabilni dio cijene. Fiksni dio cijene utvrđen je u iznosu od 0,37 kn po litri otpada za domaćinstvo i 0,58 kn po litri za gospodarstvo. Varijabilni dio cijene se za domaćinstvo obračunavao na način da je mjesečni odvoz miješanog komunalnog otpada (volumen 120 litara) bio jednak broju članova domaćinstva (procjena da jedna osoba mjesečno proizvede 120 litara komunalnog otpada), dok se za domaćinstva koja se bave uslugom pružanja smještaja zaračunava po broju ležaja (jedan ležaj jedna osoba). Za poslovne subjekte varijabilni dio obračunavao se prema volumenu zaduženog spremnika izraženog u litrama. Prema odredbama Zakona o gospodarenju otpadom (Narodne novine 84/21), Gradsko vijeće Grada je u travnju 2022. donijelo Odluku o načinu pružanja javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na području Grada. Na temelju spomenute Odluke Društvo je donijelo cjenik, koji je u primjeni od listopada 2022., prema kojem strukturu cijene javne usluge čini cijena za količinu predanog miješanog komunalnog otpada i cijena obvezne minimalne javne usluge. Uvidom u račune izdane korisnicima, utvrđeno je da se od listopada 2022. usluga odvoza otpada obračunava i naplaćuje prema utvrđenom cjeniku prikupljanja komunalnog otpada.

Prihodi od održavanja komunalne infrastrukture Grada ostvareni su u iznosu od 1.839.527,00 kn i odnose se na prihode od održavanja javnih zelenih površina u iznosu od 1.200.073,00 kn, čistoće javnih površina u iznosu od 359.454,00 kn te od obavljanja usluga linijskog prijevoza putnika u iznosu od 280.000,00 kn. Odlukom o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti na području Grada iz 2018., Društvu je povjereno obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta u zimskom razdoblju, održavanja javnih površina i čistoće javnih površina, održavanje i čišćenje plaža, javnih zelenih površina, građevina, uređaja i predmeta javne namjene, groblja, tržnice na malo, obavljanje usluga linijskog prijevoza putnika te usluga parkiranja na uređenim javnim površinama. Prihodi od održavanja ostvareni su na temelju zaključenih ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti na području Grada za 2022. i ispostavljenih računa za obavljene usluge.

Prihodi od upravljanja parkiralištima ostvareni su u iznosu od 888.564,00 kn. Poslovi upravljanja parkiralištima povjereni su Društvu, a obuhvaćaju poslove naplate i nadzora nad parkiranjem vozila, održavanja i čišćenja, kao i druge poslove na javnim parkiralištima s naplatom. Naplata parkirališta do srpnja 2022. obavljena je na temelju Cjenika naknade za parkiranje na parkiralištu iz 2016., a od srpnja 2022. na temelju Cjenika parkiranja vozila na parkiralištu iz srpnja 2022., kojim su utvrđene cijene karte po satu te dnevne, turističke, mjesečne i godišnje karte, kao i cijene povlaštenih mjesečnih i godišnjih karata za pojedine skupine korisnika (stanari, pravne i fizičke osobe – obrtnici sa sjedištem na određenoj lokaciji te osobe s invaliditetom).

Prihodi od upravljanja grobljima ostvareni su u iznosu od 553.578,00 kn i odnose se na prihode od grobnih naknada u iznosu od 328.921,00 kn, usluga ukopa u iznosu od 138.017,00 kn te na prihode od grobnih mjesta u iznosu od 86.640,00 kn. Ovi prihodi su ostvareni na temelju Cjenika za pružanje komunalnih usluga na grobljima iz prosinca 2016. Za obavljene usluge ispostavljaju se računi, a za prihode od grobne naknade domaćinstvima se ispostavljaju uplatnice jednom godišnje.

Prihodi od djelatnosti linijskog prijevoza putnika ostvareni su u iznosu od 155.420,00 kn i odnose se na prihode od prijevoza putnika na lokalnim linijama u iznosu od 112.681,00 kn te od prijevoza učenika srednjih škola u iznosu od 42.739,00 kn.

Prihodi od prijevoza putnika na lokalnim linijama ostvareni su na temelju prodanih karata prema cjeniku za komunalni linijski prijevoz za 2022. Prihodi od prijevoza učenika srednjih škola ostvareni su na temelju ugovora o sufinanciranju zaključenih s Ličko-senjskom županijom u rujnu 2021. (za školsku godinu 2021./2022.) i rujnu 2022. (za školsku godinu 2022./2023.).

Prihodi od upravljanja tržnicom u iznosu od 126.400,00 kn ostvareni su na temelju zaključenih ugovora o zakupu u iznosu od 70.102,00 kn te od sajamskih pristojbi na gradskoj tržnici u Senju, na temelju važećeg cjenika sajamskih pristojbi iz 2019., u iznosu od 56.298,00 kn. Ugovori o zakupu zaključeni su za zakup poslovnih prostora za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, prodaju mesa i mesnih proizvoda, ribe i mliječnih proizvoda te od zakupa prodajnih mjesta (stol) za prodaju voća i povrća na gradskoj tržnici, kao i od zakupa prostora (plato – terasa) za obavljanje ugostiteljske djelatnosti. Ugovori za zakup poslovnih prostora zaključeni su prethodnih godina, a jedan ugovor je zaključen u travnju 2022., nakon provedenog javnog natječaja, na rok od pet godina uz zakupninu u iznosu od 1.375,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Za naplatu zakupnine ispostavljaju se mjesečni računi.

Prihodi od upravljanja sportskim objektima ostvareni su u iznosu od 99.904,00 kn i odnose se na prihode od korištenja sportskih objekata u iznosu od 94.504,00 kn te najma poslovnog prostora u iznosu od 5.400,00 kn. Prihodi od korištenja sportskih objekata odnose se na korištenje prostora i opreme sportskih objekata te svlačionice i sanitarnog čvora za vrijeme treninga i utakmice (korištenje sportske dvorane, sportsko-rekreacijskog centra i nogometnog igrališta). S korisnicima su zaključeni ugovori, a cijena najma utvrđena je Cjenikom za najam sportskih objekata iz siječnja 2020. Za naplatu zakupnine ispostavljaju se mjesečni računi. Prihod od najma poslovnog prostora u iznosu od 5.400,00 kn ostvaren je na temelju zaključenog ugovora o zakupu iz 2020. Ugovoren je zakup poslovnog prostora za obavljanje ugostiteljske djelatnosti površine 18 m² na rok od pet godina uz mjesečnu zakupninu u iznosu od 450,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Drugi poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 1.869.515,00 kn. Vrijednosno značajniji odnose se na prihode od Grada za sufinanciranje troškova upravljanja i održavanja sportskih objekata u iznosu od 525.000,00 kn, zakupa poslovnog prostora i refundiranja troškova električne energije u iznosu od 426.952,00 kn, priznavanja odgođenih prihoda u prihode obračunskog razdoblja u iznosu od 359.330,00 kn (ulaganje sredstava Grada i europskih fondova koja se godišnje prihoduju u visini amortizacije imovine na koju se ulaganja odnose) i prihode od sufinanciranja cijene električne energije prema Uredbi o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (Narodne novine 104/22, 106/22 i 121/22) u iznosu od 274.432,00 kn.

Prihodi od potpore Grada u iznosu od 525.000,00 kn ostvareni su na temelju ugovora o sufinanciranju koji su Društvo i Grad zaključili u veljači 2022. Ugovorom je utvrđeno sufinanciranje troškova upravljanja i održavanja sportskih objekata u vlasništvu Grada za 2022. u iznosu od 500.000,00 kn. Sredstva se isplaćuju mjesečno odnosno na temelju zahtjeva za isplatu obavljanja pojedinih programskih aktivnosti. Prihodi od zakupa poslovnog prostora i refundiranja troškova električne energije ostvareni su od trgovačkog društva koje obavlja djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje na području Grada, a koje je smješteno u istoj upravnoj zgradi s Društvom. Ugovorom iz siječnja 2021. utvrđeno je da se trgovačkom društvu daje u zakup poslovni prostor u upravnoj zgradi za obavljanje djelatnosti uz mjesečnu zakupninu u iznosu od 3.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Također, Odlukom o fakturiranju električne energije iz prosinca 2021. utvrđeno je da spomenuto trgovačko društvo nadoknađuje Društvu 70,0 % troškova električne energije (na temelju ispostavljenih računa).

Financijski prihodi ostvareni su u iznosu od 22.600,00 kn i odnose se na prihode od kamata i tečajnih razlika.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2021.	Ostvareno za 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Poslovni rashodi	8.527.782,00	10.827.057,00	127,0
1.1.	Materijalni troškovi	2.847.872,00	4.102.025,00	144,0
1.2.	Troškovi osoblja	4.843.943,00	5.217.525,00	107,7
1.3.	Amortizacija	454.736,00	776.658,00	170,8
1.4.	Drugi troškovi	381.231,00	730.849,00	191,7
2.	Financijski rashodi	50.126,00	72.916,00	145,5
	Ukupno	8.577.908,00	10.899.973,00	127,1

Vrijednosno značajniji udjel imaju troškovi osoblja u iznosu od 5.217.525,00 kn ili 47,9 % te materijalni troškovi u iznosu od 4.102.025,00 kn ili 37,6 % ukupno ostvarenih rashoda. Svi drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 1.580.423,00 kn i imaju udjel od 14,5 % u ukupno ostvarenim rashodima. U odnosu na prethodnu godinu više su ostvareni drugi troškovi za 349.618,00 kn ili 91,7 % zbog većih troškova za prigodne nagrade i druge naknade za zaposlene (božićnica, uskrsnica, naknada za godišnji odmor, dar djetetu, jubilarna nagrada te naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika koja je uvedena u 2022.) i troškovi amortizacije za 321.922,00 kn ili 70,8 % zbog većeg ulaganja u dugotrajnu imovinu (nabavljenih komunalnih vozila).

Materijalni troškovi ostvareni su u iznosu od 4.102.025,00 kn, a odnose se na troškove sirovina i materijala u iznosu od 2.516.173,00 kn te druge vanjske usluge u iznosu od 1.585.852,00 kn. Troškovi sirovina i materijala (građevinski materijal, materijal za čišćenje i održavanje, uredski materijal, sirovine i mazivo) odnose se na utrošak energije (električna energija u iznosu od 1.111.244,00 kn i gorivo u iznosu od 659.833,00 kn) u iznosu od 1.771.077,00 kn, materijala i sirovina u iznosu od 463.646,00 kn, otpis sitnog inventara i zaštitne odjeće u iznosu od 171.987,00 kn te utrošene rezervne dijelove za održavanje i popravke vozila, radnih strojeva i opreme u iznosu od 109.463,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za druge vanjske usluge u iznosu od 1.585.852,00 kn odnose se na usluge tekućeg održavanja objekata, postrojenja, opreme i vozila u iznosu od 813.139,00 kn (održavanje zaštitne mreže, održavanje i ispitivanje rasvjete i usluge električara, servis sustava vatrodjave, održavanje zaštitnih ograda, održavanje klima uređaja, ispitivanje električnih instalacija, održavanje vozila, montaža i demontaža auto guma, usluge popravka vozila, ovjera tahografa, popravak strojeva i kontejnera, od kojih su vrijednosno značajnije usluge zbrinjavanja glomaznog otpada u iznosu od 264.969,00 kn, održavanje deponija odnosno zatrpavanje inertnim materijalom u iznosu od 189.320,00 kn te usluge popravka pristupne ceste u iznosu od 63.000,00 kn), prijevozne, poštanske i telekomunikacijske usluge u iznosu od 234.424,00 kn (prijevoz, cestarine, poštanske usluge, usluge telefona, interneta i mobitela), komunalne usluge u iznosu od 127.819,00 kn (voda, komunalna naknada, naknada za uređenje voda, naknada za koncesiju), bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu od 95.459,00 kn, održavanje računalnih programa u iznosu od 79.446,00 kn, usluge odvjetnika, javnobilježničke usluge, upravni, sudski troškovi u iznosu od 70.215,00 kn, naknade za ceste i tehnički pregled u iznosu od 44.914,00 kn te zdravstvene usluge u iznosu od 43.008,00 kn (obvezni i preventivni pregledi zaposlenika, usluge deratizacije i dezinsekcije).

Za usluge popravka pristupne ceste u iznosu od 63.000,00 kn proveden je postupak jednostavne nabave. Preostali rashodi izvršeni su na temelju zaključenih ugovora ili na temelju narudžbenica.

Troškovi osoblja ostvareni su u iznosu od 5.217.525,00 kn, a odnose se na brutoplaće i nadoknade u iznosu od 3.391.566,00 kn, poreze i doprinose iz plaća u iznosu od 1.087.915,00 kn i doprinose na plaće u iznosu od 738.044,00 kn. Sa zaposlenicima su zaključeni ugovori o radu. Plaće zaposlenika uređene su odredbama Pravilnika o radu, a koeficijenti složenosti za obračun plaća odredbama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Obračun i uplata poreza i doprinosa iz plaće i na plaće osoblju obavljena je u skladu s propisima. Najviša brutoplaća (direktorica je tijekom 2022. radila na pola radnog vremena) iznosila je 11.475,00 kn, a najniža 4.734,00 kn, dok je najviša netoplaća iznosila 8.425,00 kn, a najniža 3.788,00 kn.

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu od 776.658,00 kn. Amortizacija dugotrajne imovine obračunava se linearnom metodom u procijenjenom vijeku upotrebe svakog pojedinog sredstva u skladu s Odlukom o primjeni računovodstvenih politika iz 2014. Novonabavljena imovina amortizira se od prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je sredstvo stavljeno u uporabu.

Drugi troškovi ostvareni su u iznosu od 730.849,00 kn, a vrijednosno značajniji rashodi odnose se na prigodne nagrade (božićnica, uskrsnica, naknada za godišnji odmor, dar djetetu) u iznosu od 267.250,00 kn, naknadu za podmirivanje troškova prehrane radnika u iznosu od 117.821,00 kn, premije za dodatno zdravstveno osiguranje zaposlenika, naknade članovima Nadzornog odbora, nagrade za radne rezultate i reprezentacija u iznosu od 111.083,00 kn, naknade troškova za službena putovanja, prijevoza na posao i s posla te na troškove tečaja za stručno usavršavanje zaposlenih u iznosu od 90.897,00 kn i troškove donacija u iznosu od 33.500,00 kn. Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 72.916,00 kn, a u najznačajnijem dijelu odnose se na redovne kamate i kamate na kredite u iznosu od 69.931,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2022., ukupna vrijednost sredstava i izvora sredstava iznosila je 5.078.798,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i kapitala.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i kapitala

u kn

Redni broj	Opis	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
I.	Aktiva	2.489.299,00	5.078.798,00	204,0
1.	Dugotrajna imovina	857.313,00	3.238.024,00	377,7
1.1.	Nematerijalna imovina	8.543,00	22.323,00	261,3
1.2.	Materijalna imovina	848.770,00	3.215.701,00	378,9
2.	Kratkotrajna imovina	1.580.956,00	1.791.272,00	113,3
2.1.	Zalihe	206.960,00	206.960,00	100,0
2.2.	Potraživanja	1.195.721,00	1.312.689,00	109,8
2.3.	Novac u banci i blagajni	178.275,00	271.623,00	152,4
3.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	51.030,00	49.502,00	97,0
II.	Pasiva	2.489.299,00	5.078.798,00	204,0
1.	Kapital i rezerve	-696.215,00	-1.319.275,00	189,5
2.	Dugoročne obveze	158.816,00	1.278.536,00	805,0
3.	Kratkoročne obveze	2.902.972,00	3.203.486,00	110,4
4.	Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	123.726,00	1.916.051,00	1 548,6

Vrijednost dugotrajne imovine koncem 2022. veća je za 2.380.711,00 kn ili 277,7 % u odnosu na vrijednost koncem 2021., najvećim dijelom zbog nabave dva komunalna vozila u vrijednosti od 2.978.655,00 kn. Vrijednosno značajnija odnosi se na alat, pogonski inventar i transportna sredstva (komunalna vozila i oprema za sakupljanje otpada) u vrijednosti od 2.864.804,00 kn, materijalnu imovinu u pripremi (ulaganje u mrtvačnice na gradskom groblju i prigradskom naselju) u vrijednosti od 141.100,00 kn te građevinske objekte (montažni objekti, mrtvačnice i grobnice – niše) u vrijednosti od 132.537,00 kn.

Vrijednost kratkotrajne imovine iznosi 1.791.272,00 kn i odnosi se na potraživanja u iznosu od 1.312.689,00 kn, novac u banci i blagajni u iznosu od 271.623,00 kn te zalihe u vrijednosti od 206.960,00 kn.

Potraživanja su koncem 2022. iznosila 1.312.689,00 kn i veća su za 116.968,00 kn ili 9,8 % u odnosu na stanje koncem 2021. Odnose se na potraživanja od kupaca u iznosu od 1.245.282,00 kn, potraživanja od države i drugih institucija u iznosu od 65.892,00 kn te na potraživanja od zaposlenika u iznosu od 1.515,00 kn. Koncem 2022. dospjela su potraživanja u iznosu od 884.269,00 kn. Značajan dio dospjelih potraživanja u iznosu od 816.862,00 kn odnosi se na potraživanja od kupaca. Za naplatu potraživanja kućanstvima i gospodarstvu, tijekom 2022., upućeno je 1 380 opomena i pokrenut je 51 ovršni postupak. Društvo na zakašnjela plaćanja obračunava zatezne kamate. Procedura naplate prihoda i prisilne naplate, prema kojoj je Društvo postupalo, donesena je u ožujku 2018. Do konca 2023. naplaćena su ukupna potraživanja u iznosu od 922.067,00 kn.

Koncem 2022. novčana sredstva u banci i blagajni iznosila su 271.623,00 kn (novčana sredstva na žiroračunu 266.838,00 kn i u blagajni 4.785,00 kn) te su u odnosu na stanje početkom godine veća za 93.348,00 kn ili 52,4 %.

Zalihe u vrijednosti od 206.960,00 kn odnose se na zalihe komunalnih posuda na skladištu.

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda u iznosu od 49.502,00 kn odnose se na usluge osiguranja.

Gubitak iznad visine kapitala u iznosu od 1.319.275,00 kn odnosi se na temeljni (upisani) kapital u iznosu od 1.351.600,00 kn, rezerve iz dobiti u iznosu od 77.260,00 kn, gubitak poslovne godine u iznosu od 623.060,00 kn i preneseni gubitak u iznosu od 2.125.075,00 kn.

Obveze su koncem 2022. iznosile 4.482.022,00 kn, od čega se na dugoročne obveze odnosi 1.278.536,00 kn, a na kratkoročne obveze 3.203.486,00 kn. Koncem 2022. nedospjele su obveze u iznosu od 1.278.536,00 kn i odnose se na dugoročne obveze za financijski *leasing* za teretno vozilo. Ugovor o *leasingu* zaključen je u travnju 2022., nakon provedenog otvorenog postupka javne nabave male vrijednosti, u iznosu od 2.304.480,00 kn, a trajanje *leasinga* je 84 mjeseca. Kratkoročne obveze u iznosu od 3.203.486,00 kn odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu od 1.932.793,00 kn, obveze za kratkoročni kredit u iznosu od 698.250,00 kn, obveze prema zaposlenicima u iznosu od 319.656,00 kn, poreze, doprinose i slična davanja u iznosu od 198.440,00 kn te na ostale obveze u iznosu od 54.347,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (prosinac 2023.) podmirene su obveze u iznosu od 2.589.584,00 kn ili 80,8 % dospjelih obveza.

Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja koncem 2022. iznosili su 1.916.051,00 kn i veći su za 1.792.325,00 kn u odnosu na stanje početkom godine. Odnosi se na odgođeno priznavanje prihoda ostvarenih od potpora Grada i europskih fondova za nabavu komunalnih vozila u iznosu od 1.792.325,00 kn i komunalnih posuda u iznosu od 123.726,00 kn. Prema Računovodstvenim politikama, Društvo je financiranje nabave dugotrajne imovine potporama iskazalo prema načelu odgođenih prihoda.

III. REVIZIJA ZA 2022.

Postupci revizije provedeni su od 15. studenoga 2023. do 14. ožujka 2024.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem subjekta.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o računovodstvu
2. Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja
3. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o računovodstvu
2. Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 121/99 – vjerodostojno tumačenje, 52/00 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11 – pročišćeni tekst, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19 i 34/22)
3. Zakon o radu (Narodne novine 93/14, 127/17 i 98/19)
4. Zakon o fiskalnoj odgovornosti
5. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
6. Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine 95/19)
7. Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 i 126/21)
8. Zakon o gospodarenju otpadom (Narodne novine 84/21)
9. Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22)
10. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17 i 144/20)
11. Pravilnik o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (Narodne novine 65/17 i 75/20)

12. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine 26/15 i 37/21)
13. Odluka o primjeni računovodstvenih politika (travanj 2014.)
14. Pravilnik o radu (rujan 2020.)
15. Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (rujan 2020., veljača 2021. i listopad 2022.)
16. Pravilnik o provedbi postupka jednostavne nabave (svibanj 2017. i travanj 2021.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Društva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja (i/ili s podacima iz plana), u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Društva. Provjerena je dokumentacija u vezi s obračunom plaća i naknadama za zaposlene, izlaznim i ulaznim računima, javnom nabavom te druga dokumentacija. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2022.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi, imovina, obveze, kapital i rezerve te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2022. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na planiranje, računovodstveno poslovanje, rashode, pokriće gubitka i javnu nabavu.

1. Planiranje

- 1.1. Financijski plan za 2022. donesen je u veljači 2022. uz suglasnost Nadzornog odbora. Društvo nije donijelo godišnji plan poslovanja, odnosno godišnji program rada te godišnji plan ulaganja u dugotrajnu imovinu (plan investicija) za 2022. Također, Društvo nije donijelo strateški plan niti su nekim drugim planskim dokumentom utvrđeni dugoročni ciljevi razvoja na način da su konkretni, mjerljivi i vremenski određeni s utvrđenim pokazateljima rezultata i učinaka u skladu s odredbama Zakona i Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru. Nije utvrdilo jasnu misiju, viziju i poslovne ciljeve razvoja. Odredbama članka 7. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru propisano je da je odgovorna osoba institucije odgovorna za razvoj učinkovitog i djelotvornog sustava unutarnjih kontrola unutar institucije, na način da osigura izradu i provedbu strateških i drugih planova, kao i programa za ostvarivanje poslovnih ciljeva institucije. Odredbama točke 1.2. Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru propisano je, između ostalog, da su poslovni ciljevi definirani kao strateški, programski i operativni ciljevi. Strateški ciljevi sadržani su u strateškim planskim dokumentima, a definirani su na način da su konkretni, mjerljivi i vremenski određeni, s utvrđenim pokazateljima rezultata i učinaka, ciljevi programa sadržani su u obrazloženjima programa uz financijski plan s utvrđenim pokazateljima rezultata i učinaka, dok su operativni ciljevi sadržani u operativnim planovima u kojima su utvrđeni resursi za njihovu realizaciju. S obzirom na to da nije donesen program rada odnosno plan poslovanja, osnivačima i vanjskim korisnicima nisu pružene informacije o osnovnim poslovnim ciljevima i aktivnostima koje je Društvo planiralo poduzimati, o ljudskim potencijalima i drugim resursima kojima Društvo raspolaže, kao i planiranim ulaganjima i izvorima sredstava za ulaganja (iz vlastitih ili tuđih izvora) kako bi se omogućilo mjerenje učinaka, odnosno praćenje ostvarenja postavljenih ciljeva.

Financijskim planom za 2022. planirani su prihodi u iznosu od 9.007.300,00 kn, rashodi u iznosu od 8.999.282,00 kn te je planirana dobit u iznosu od 8.018,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi odnose se na usluge održavanja čistoće (sakupljanje i odvoz otpada pravnim i fizičkim osobama, pojedinačno naručen odvoz otpada te čišćenje gradskih javnih površina i lučkog područja) u iznosu od 4.650.000,00 kn ili 51,6 %, održavanja zelenih površina u iznosu od 1.200.000,00 kn ili 13,3 % te naplate parkiranja u iznosu od 650.000,00 kn ili 7,2 % ukupno planiranih prihoda. Vrijednosno najznačajniji rashodi odnose se na rashode za troškove osoblja u iznosu od 4.938.000,00 kn ili 54,9 %, troškove sirovina i materijala u iznosu od 1.683.096,00 kn ili 18,7 % te troškove amortizacije u iznosu od 900.000,00 kn ili 10,0 % ukupno planiranih rashoda.

Prema financijskim izvještajima za 2022. prihodi su ostvareni u iznosu od 10.276.913,00 kn, što je 1.269.613,00 kn ili 14,1 % više od planiranih.

Rashodi su ostvareni u iznosu od 10.899.973,00 kn, što je 1.900.691,00 kn ili 21,1 % više od planiranih. Ostvaren je gubitak u poslovanju u iznosu od 623.060,00 kn, iako je Društvo planiralo ostvariti dobit u iznosu od 8.018,00 kn. Društvo nije donijelo izmjene i dopune Financijskog plana za 2022., iako ostvareni prihodi i rashodi značajno odstupaju u odnosu na planirane.

Izvešće o poslovanju i financijskim izvještajima Društva za 2022. sastavila je direktorica, a prihvatio Nadzorni odbor Društva na sjednici održanoj u lipnju 2023. U Izvešću su navedeni opći podaci o Društvu te opisni podaci o poslovanju po organizacijskim jedinicama u kojima je naveden broj zaposlenih, raspolaganje i korištenje opremom, podaci o obavljenim poslovima i postignutim rezultatima, a priloženi su i financijski izvještaji (Račun dobiti i gubitka, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje). Uz Izvešće o poslovanju trebalo je sastaviti i izvješće o ostvarenju financijskog plana iz kojeg bi bila vidljiva usporedba planiranih i ostvarenih veličina, razlozi odstupanja, usporedba pokazatelja uspješnosti s prijašnjim razdobljima, odnos broja zaposlenika koji obavljaju osnovnu djelatnost te administrativne poslove i drugi pokazatelji. Procedura za izradu poslovnih planova kojom bi se opisao postupak izrade poslovnih planova (način izrade i donošenja planova te njihovih izmjena) nije donesena.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti strateški plan te godišnji plan poslovanja, odnosno godišnji program rada, kao i godišnji plan ulaganja u dugotrajnu imovinu (plan investicija) u skladu s odredbama Zakona i Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru. Preporučuje donijeti financijski plan za iduću godinu do kraja tekuće godine. Također, preporučuje donijeti izmjene i dopune financijskog plana u slučaju značajnih odstupanja ostvarenih prihoda i rashoda u odnosu na planirane. Nadalje, preporučuje pratiti ostvarenje financijskog plana te sastavljati izvješće o ostvarenju financijskog plana. Preporučuje donošenje procedure za izradu poslovnih planova kojom bi se opisao postupak izrade poslovnih planova (način izrade i donošenja planova te njihovih izmjena).

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Društvo je obvezno voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o računovodstvu i Odluke o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja. Nepravilnosti u računovodstvenom poslovanju odnose se na popis imovine i obveza te izvanbilančne zapise.

– Popis imovine i obveza

Direktorica Društva je u prosincu 2022. donijela Odluku o godišnjem popisu i osnivanju povjerenstva za popis osnovnih sredstava, sirovina i materijala, sitnog inventara, novca na računima u banci i blagajni te potraživanja i obveza. Povjerenstvo je obavilo popis dugotrajne materijalne imovine (osnovna sredstva). Popisne liste sadrže podatke o količinama, ali ne sadrže podatke o pojedinačnoj vrijednosti imovine u novčanom iznosu. Sva druga imovina (zalihe sirovina i materijala, sitnog inventara, novca na računima u banci i blagajni te potraživanja i obveze) nije popisana. Također, popisom nisu obuhvaćeni dani i primljeni instrumenti osiguranja plaćanja te potencijalne obveze po sudskom sporu u tijeku. Povjerenstvo za popis nije sastavilo Izvještaj o obavljenom popisu.

Zbog nepotpuno obavljenog popisa imovine i obveza nisu osigurani uvjeti za usklađenje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem te nije postignuta svrha godišnjeg popisa imovine i obveza, a to je utvrđivanje stvarnog stanja imovine i obveza te usklađenje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Prema odredbama članka 15. Zakona o računovodstvu, propisano je da poduzetnik mora na početku poslovanja popisati imovinu i obveze i navesti njihove pojedinačne vrijednosti u količinama i novčanom iznosu. Poduzetnik je dužan tijekom poslovne godine, a najkasnije s krajem poslovne godine popisati imovinu i obveze i s popisanim stvarnim stanjem uskladiti knjigovodstveno stanje.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati popis cjelokupne imovine i obveza te u popisne liste unositi pojedinačne vrijednosti u količinama i u novčanom iznosu u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu.

– Izvanbilančni zapisi

Za 2022. u poslovnim knjigama nisu evidentirani ni u financijskim izvještajima iskazani, u okviru izvanbilančnih zapisa, dani instrumenti osiguranja plaćanja u vrijednosti od 1.790.822,00 kn i primljeni instrumenti osiguranja plaćanja u vrijednosti od 145.466,00 kn te potencijalne obveze po sudskom sporu u vrijednosti od 226.035,00 kn. Prema odredbama članka 7. Zakona o računovodstvu, poduzetnik je dužan u poslovnim knjigama evidentirati sve knjigovodstvene promjene u poslovnoj godini. Odredbama članka 12. navedenog Zakona, između ostalog, propisano je da je poduzetnik dužan voditi poslovne knjige koje čine dnevnik i glavna knjiga te pomoćne knjige, a glavnu knjigu čine dva odvojena dijela, bilančni zapisi i izvanbilančni zapisi. Odredbama članka 1., stavka 2. Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, propisano je sastavljanje godišnjeg financijskog izvještaja poduzetnika prema strukturi i sadržaju određenim u prilogu navedenog Pravilnika, a prema Prilogu I. struktura i sadržaj bilance, između ostalog, sadrži podatke o izvanbilančnim evidencijama.

Društvo je u poslovnim knjigama za 2023. na računima izvanbilančnih zapisa evidentiralo primljene i dane instrumente osiguranja (zadužnice) koji nisu realizirani s 31. prosinca 2023., i to dane instrumente u vrijednosti od 543.067,00 eura (4.091.738,00 kn) i primljene instrumente osiguranja plaćanja u vrijednosti od 53.472,00 eura (402.885,00 kn). Također, evidentirane su i potencijalne obveze po sudskom sporu u iznosu od 30.000,00 eura (226.035,00 kn).

3. Rashodi

3.1. Rashodi su ostvareni u iznosu od 10.899.973 kn, a vrijednosno značajniji udjel imaju troškovi osoblja u iznosu od 5.217.525,00 kn ili 47,9 % te materijalni troškovi u iznosu od 4.102.025,00 kn ili 37,6 % ukupno ostvarenih rashoda. Svi drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 1.580.423,00 kn i imaju udjel od 14,5 % u ukupno ostvarenim rashodima.

– Troškovi za nagrade za rezultate rada

U okviru drugih troškova evidentirani su troškovi za nagrade za rezultate rada zaposlenima u iznosu od 32.450,00 kn te troškovi za donacije u iznosu od 33.500,00 kn. Tijekom 2022. isplaćene su nagrade za 51 zaposlenika u rasponu od 250,00 kn do 2.350,00 kn u netoiznosu.

Nagrada za rezultate rada isplaćivana je na temelju odluka direktorice u kojima nije navedena vrsta obavljenih poslova. Također, Društvo nije utvrdilo kriterije za obračun i isplatu dodatka za uspješnost na radu s osnove ostvarenih rezultata rada, a koji trebaju biti mjerljivi (opis kriterija, broj bodova za svaki kriterij, najmanji broj bodova koji je uvjet za ostvarivanje prava i drugo).

Državni ured za reviziju preporučuje utvrditi mjerljive kriterije za obračun i isplatu nagrada za rezultate rada s osnove ostvarenih rezultata rada zaposlenika, kako bi se osigurala opravdanost, transparentnost i jednoobraznost procesa njihove dodjele. Nadalje, preporučuje u odlukama o nagradama za rezultate rada navesti vrstu obavljenog posla za koji je ostvaren dodatak.

– Troškovi za donacije

U okviru drugih troškova evidentirani su troškovi za donacije u iznosu od 33.500,00 kn. Donacije su dodijeljene udruzi u sportu u iznosu od 30.000,00 kn i sindikalnoj podružnici Društva u iznosu od 3.500,00 kn (božićnice za članove sindikata) na temelju zahtjeva za donacijom i odluka direktorice Društva. Društvo nije uredilo mjerila, kriterije i postupke financiranja i ugovaranja donacija. S primateljima donacija nisu zaključeni ugovori. Društvo nije pratilo namjensko trošenje dodijeljenih sredstava udruzi u sportu (sindikalna podružnica Društva je dostavila izvješće o utrošku sredstava). Kriteriji, mjerila i postupci koji se primjenjuju tijekom financiranja i ugovaranja programa i/ili projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge utvrđeni su Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge. Prema odredbama članaka 4., 6., 33. i 34. navedene Uredbe, financiranje programa i/ili projekata udruga provodi se putem javnog natječaja ili javnog poziva, čime se osigurava transparentnost dodjele financijskih sredstava i omogućava dobivanje što većeg broja kvalificiranih prijava, odnosno odabir najkvalitetnijih programa i projekata te se šira javnost obavještava o prioritarnim područjima djelovanja, a davatelj financijskih sredstava obavezan je s udrugom kojoj je odobreno financiranje programa i/ili projekta potpisati ugovor o financiranju te pratiti provedbu financiranih programa i namjensko trošenje financijskih sredstava.

Državni ured za reviziju nalaže dodjelu donacija udrugama provoditi putem javnog natječaja ili poziva za financiranje, s korisnicima sredstava zaključiti ugovor o financiranju te pratiti provedbu aktivnosti financiranih programa i/ili projekata i namjensko trošenje financijskih sredstava u skladu s odredbama Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge.

4. Pokriće gubitka

- 4.1. Vrijednost kapitala i rezervi koncem 2022. u Bilanci je iskazana s negativnim predznakom u iznosu od 1.319.275,00 kn. Sastoji se od prenesenog gubitka u iznosu od 2.125.075,00 kn, temeljnog kapitala u iznosu od 1.351.600,00 kn, gubitka poslovne godine u iznosu od 623.060,00 kn i rezerve iz dobiti u iznosu od 77.260,00 kn.

Ukupne obveze Društva iznose 4.482.022,00 kn, od kojih dospjele obveze iznose 3.203.486,00 kn. U odnosu na 2021. veće su za 1.420.234,00 kn odnosno 46,4 %.

Odnose se na kratkoročne obveze u iznosu od 3.203.486,00 kn te dugoročne obveze u iznosu od 1.278.536,00 kn. Vrijednosno najznačajnije kratkoročne obveze odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu od 1.932.793,00 kn, obveze za kratkoročni kredit u iznosu od 698.250,00 kn te obveze prema zaposlenicima u iznosu od 319.656,00 kn. Dugoročne obveze odnose se na obveze za financijski *leasing* za teretno vozilo. Vrijednosno značajnije povećanje obveza odnosi se na obveze za financijski *leasing* za teretno vozilo u iznosu od 1.278.536,00 kn ili 90,0 % ukupnog povećanja obveza.

U ožujku 2023. usklađen je temeljni kapital Društva s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine 18/23) i iznosi 179.380,00 eura (1.351.539,00 kn). Također, Grad kao jedini član Društva, unosom nekretnina u vrijednosti od 600.000,00 eura (4.520.700,00 kn), povećao je temeljni kapital Društva na iznos od 779.380,00 eura (5.872.239,00 kn). Društvo je od 2019. do 2022. kontinuirano ostvarivalo gubitke zbog nedovoljno ostvarenih prihoda za podmirenje troškova obavljanja redovne djelatnosti. Skupština Društva je u lipnju 2023. donijela Odluku o pokriću gubitka za 2022., prema kojoj se gubitak u iznosu od 623.060,00 kn planira pokriti iz buduće očekivane dobiti. Ukupni preneseni gubitak u 2023. iznosi 2.748.135,00 kn. Prema odredbama članka 441. Zakona o trgovačkim društvima, skupština odlučuje o pitanjima određenim društvenim ugovorom, a između ostalog, osobito o pokrivanju gubitka. Skupština nije donijela konkretne mjere o načinu i dinamici kojom će se pokriti preneseni gubitak te obveze.

Državni ured za reviziju preporučuje s osnivačem dogovoriti način i dinamiku pokrića prenesenog gubitka te obveza.

5. Javna nabava

- 5.1. Društvo je sektorski naručitelj i obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi. Utvrđene nepravilnosti odnose se na provedbu postupaka nabave. Donesen je Plan nabave za 2022. te tijekom 2022. dvije izmjene i dopune Plana nabave. Plan nabave i izmjene i dopune Plana nabave sadrže podatke propisane odredbama članka 2. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23) te je objavljen na mrežnim stranicama Društva i u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske.

Prema Planu nabave, planirana je nabava roba, radova i usluga ukupne procijenjene vrijednosti od 5.813.500,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Posljednjim izmjenama i dopunama Plana nabave, planirana je nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 8.920.500,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, što je 3.107.000,00 kn ili 53,4 % više u odnosu na Plan nabave. Od ukupno planiranih nabava Društvo u 2022. nije provelo 15 postupaka nabave procijenjene vrijednosti od 1.675.000,00 kn zbog nedostatka financijskih sredstava, neriješenih imovinskopравnih odnosa, promjena načina uspostave sustava gospodarenja otpadom i drugih razloga. Vrijednosno značajnije nabave koje su planirane, a nisu provedene odnose se na nabavu otpadomjera (80 komada) procijenjene vrijednosti od 400.000,00 kn te nabavu sustava automatske naplate parkiranja procijenjene vrijednosti od 380.000,00 kn.

Prema podacima iz Statističkog izvješća o javnoj nabavi za 2022., otvorenim postupcima nabave nabavljeni su robe i usluge u iznosu od 1.454.659,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Vrijednost nabavljenih roba procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova do 500.000,00 kn (jednostavna nabava) ostvarena je u vrijednosti od 1.291.166,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, a odnosi se na nabavu roba u vrijednosti od 539.803,00 kn, usluga u iznosu od 703.233,00 kn te radova u vrijednosti od 48.130,00 kn. Društvo je u svibnju 2017. donijelo Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave te izmjene i dopune navedenog Pravilnika u travnju 2021. i objavilo na mrežnim stranicama Društva. Prema navedenom Pravilniku, nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti manje od 70.000,00 kn provodi se izdavanjem narudžbenice ili zaključivanjem ugovora s jednim gospodarskim subjektom. Nabavu radova, roba i usluga procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 70.000,00 kn do procijenjene vrijednosti manje od 200.000,00 kn za robu i usluge, odnosno manje od 500.000,00 kn za radove naručitelj provodi pozivom na dostavu ponuda na adrese najmanje tri gospodarska subjekta po vlastitom izboru. Uz obrazloženje poziv na dostavu ponuda može se uputiti i samo jednom gospodarskom subjektu, rok za dostavu ponuda mora biti primjeren predmetu nabave i ne smije biti kraći od pet dana od dana upućivanja poziva za dostavu ponuda osim u slučaju žurne nabave.

Prema podacima iskazanim u Registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma vrijednost nabave u 2022. iznosila je 1.644.159,00 kn. Prema Statističkom izvješću vrijednost nabavljenih roba, radova i usluga putem narudžbenica, odnosno izravnom pogodbom do 70.000,00 kn iznosi 1.291.166,00 kn. Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave nije utvrđena mogućnost objave poziva na dostavu ponuda za nadmetanje na mrežnim stranicama Društva.

Bez propisanih postupaka javne nabave, Društvo je izravnim ugovaranjem nabavilo električnu energiju u vrijednosti od 1.111.244,00 kn i gorivo u vrijednosti od 659.833,00 kn. Prema odredbi članka 12., stavka 2. Zakona o javnoj nabavi, naručitelj je obavezan primijeniti odredbe Zakona o javnoj nabavi za nabavu robe i usluga čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 200.000,00 kn te radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 500.000,00 kn. U siječnju 2023. stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 114/22), u dijelu u kojim se iznosi propisani u kunama zamjenjuju iznosima propisanim u eurima.

Bez propisanih postupaka jednostavne nabave Društvo je izravno ugovorilo usluge nabave, dopreme i razastiranja inertnog materijala za prekrivanje otpada na odlagalištu Sveti Juraj u vrijednosti od 189.320,00 kn, poštanske usluge u vrijednosti od 110.000,00 kn i telekomunikacijske usluge u vrijednosti od 88.132,00 kn. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 5. Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave, prema kojem se za nabavu radova, roba i usluga procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 70.000,00 kn do procijenjene vrijednosti manje od 200.000,00 kn za robu i usluge pozivi na dostavu ponuda trebaju uputiti najmanje trima gospodarskim subjektima po vlastitom izboru.

Državni ured za reviziju nalaže provoditi postupke nabave roba, radova i usluga u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi i Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave. Nadalje, preporučuje se pozive na dostavu ponuda objavljivati na mrežnim stranicama Društva kako bi informacija o provođenju postupaka jednostavne nabave bila dostupna većem broju gospodarskih subjekata, a sve u cilju poštovanja načela transparentnosti i jednakog tretmana.

Društvo prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji.

IV. ČLANOVI NADZORNOG ODBORA I UPRAVE

1. Nadzorni odbor:

Željko Vukelić	predsjednik od 28. prosinca 2021.
Vesna Babić	zamjenica predsjednika od 28. prosinca 2021.
Milan Tomljanović	član od 28. prosinca 2021.
Nikola Čupić	član od 28. prosinca 2021.
Branimir Tomljanović	član od 28. prosinca 2021.
Tomislav Boras	član od 28. prosinca 2021.
Danijel Tomljanović	član od 28. prosinca 2021.

2. Uprava:

Snježa Tomljanović	direktorica od 12. prosinca 2019.
--------------------	-----------------------------------